

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Захист плодових і овочевих рослин від шкідливих організмів»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 203 Садівництво, плодоовочівництво та
виноградарство

Освітня програма «Садівництво, плодоовочівництво та
виноградарство»

Рік навчання 3, семестр 5

Форма навчання денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС 4,0

Мова викладання українська

Лектор дисципліни	Піковський Мирослав Йосипович, д.с.-г.н., доцент
Контактна інформація лектора (e-mail)	pikovskiy@nubip.edu.ua
Сторінка дисципліни в eLearn	https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2398

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Захист плодових і овочевих рослин від шкідливих організмів», модуль Фітопатологія – є вирішення як теоретичних завдання – усестороннє вивчення хворої рослини, причини, що викликають хворобу, тобто взаємозв'язок хворої рослини із збудником у конкретних умовах, природу стійкості тощо, так і практичних, направлених на зниження втрат урожаю, розробку прийомів та засобів, які попереджають виникнення і розвиток хвороб.

Завдання: вивчення симптомів хвороб рослин різної етіології, розповсюдження та шкідливості захворювання, морфологічних і біоекологічних особливостей збудників, прогнозу розвитку захворювань, імунітету рослин, інтегрованих систем захисту рослин від хвороб.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*: симптоматику патологій рослин; поширення та шкідливість захворювань у різних ґрунтово-кліматичних зонах України; збудників хвороб, їх морфологію, біологію та екологію; методи прогнозу розвитку захворювань; стійкість рослин; методи захисту рослин; системи інтегрованого захисту овочевих, плодово-ягідних культур і винограду від хвороб. *вміти*: самостійно, за зовнішніми ознаками діагностувати хвороби рослин у польових і лабораторних умовах; за морфологічними ознаками – ідентифікувати найбільш поширені патогени. Проводити аналіз фітопатологічного стану посівів і насаджень в умовах відкритого та захищеного ґрунту, самостійно приймати оптимальні рішення щодо проведення захисних заходів, які забезпечують отримання високих, стабільних і екологічно безпечних врожаїв овочевих, плодово-ягідних культур і винограду.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві і виноградарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 8. Навички здійснення безпечної діяльності;

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

ПР 11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов;

ПР 16. Організувати результативні і безпечні умови роботи.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ лабораторні/ самостійні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1. Фітопатологія.				
Тема 1. Класифікація патологій рослин, характеристика збудників, прогноз розвитку хвороб, стійкість рослин, методи захисту рослин.	2/-/10	Знати: мету та задачі навчальної дисципліни Фітопатологія; збудників хвороб різної природи; фітоімунітет; прогноз розвитку інфекційних хвороб рослин. Вміти візуально діагностувати хвороби овочевих зернових, зернобобових культур, буряків столових і картоплі. Аналізувати фактори, що впливають на ураження рослин.	Наявність виконаних лабораторних робіт в робочому зошиті та надсилання їх електронного файлу через систему Elearn для перевірки.	15
Тема 2. Хвороби зернобобових, пасльонових і капустяних овочевих культур. Заходи обмеження їх розвитку.	3/4/10	Вміти візуально діагностувати хвороби овочевих зернових, зернобобових культур, буряків столових і картоплі. Аналізувати фактори, що впливають на ураження рослин.	Виконання самостійних робіт та їх оцінка в Elearn. Усні відповіді на запитання до лабораторних і самостійних робіт.	10
Тема 3. Хвороби цибулі, селерових і гарбузових овочевих культур. Заходи обмеження їх розвитку.	3/3/10	Розрізняти основних збудників за морфологічними ознаками. Застосовувати різні методи для захисту рослин від хвороб. Знати системи інтегрованого захисту культур від хвороб.	Написання змістовного модуля 1 у ЕНК через систему Elearn.	10
Тема 4. Хвороби плодкових зерняткових культур. Заходи обмеження їх	2/2/10	Знати видовий склад збудників та хвороб капустяних, цибулевих, селерових,	Наявність виконаних лабораторних робіт в	12

розвитку.		гарбузових і пасльонових овочевих культур. Вміти визначати хвороби за сукупністю симптомів. Аналізувати вплив екологічних факторів на розвиток захворювань. Застосовувати знання біоекології патогенів і методів захисту рослин для побудови інтегрованих систем контролю хвороб різних культур.	робочому зошиті та надсилання їх електронного файлу через систему Elearn для перевірки. Виконання самостійних робіт та їх оцінка в Elearn. Усні відповіді на запитання до лабораторних і самостійних робіт. Написання змістовного модуля 2 у ЕНК через систему Elearn.	
Тема 5. Хвороби плодових кісточкових плодових культур. Заходи обмеження їх розвитку.	2/2/10			12
Тема 6. Хвороби ягідних культур і винограду. Заходи обмеження їх розвитку.	3/4/10			11
Всього за модуль				35
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Самостійні роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів і заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Колодійчук В. Д., Кривенко А. І., Шушківська Н. І. Практикум із сільськогосподарської фітопатології : навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 232 с.

2. Комплексні системи захисту сільськогосподарських культур від хвороб: Навч. посіб. / Туренко В. П., Білик М. О., Кулешов А. В. та ін.; за ред. В. П. Туренка, М. О. Білика; ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Вид. 2-ге, допов. Харків: Майдан, 2019. 330 с.

3. Сільськогосподарська фітопатологія: підручник / І.Л. Марков, О.В. Башта, Д.Т. Гентош, О.П. Дерменко, М.Й. Піковський; за ред. І.Л. Маркова. Київ: Інтерсервіс, 2017. 573 с.

1. Агроекологічні системи інтегрованого захисту плодових і ягідних культур від шкідників і хвороб : рекомендації. Вид. 2-е, доп. і пер. / за ред. І.В. Шевчука. Київ : ПП Санспарель, 2021. 188 с.

2. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні / упорядкув. В.У. Ящук. Київ: Юнівест Медіа, 2023. 1023 с.

3. Піковський М.Й., Кирик М.М. Біоекологічні особливості фітопатогенних грибів *Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) de Bary і *Botryotinia fuckeliana* (de Bary) Whetzel: монографія. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. 278 с.

4. Hradchenko S., Pikovskyi M. Efficiency of biological preparations against scab and powdery mildew of apple trees. Plant and Soil Scienc. 2023. Vol. 14, № 4. P. 76-85.

5. Журнал. Карантин і захист рослин : веб-сайт. URL: http://archive.nbu.gov.ua/Portal/chem_biol/Kizr/

6. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук : веб-сайт. URL: <https://dnsgb.com.ua>

7. Держпродспоживслужба. Захист рослин : веб-сайт. URL: <https://dpss.gov.ua/fitosanitariya-kontrol-u-sferi-nasinnictva-ta-rozsadnictva/fitosanitarnij-kontrol/fitosanitarnij-monitoring>